

Innenforskap - sterkere sammen!

Handlingsplan mot mobbing

Ferista friluftsbarnhage august 2018

En ring av gull, en riktig stor
Med plass til alle hender
Der ingen er størst
Der ingen er minst
Der ingen er først
Der ingen er sist
Vi holder fast så alle kjenner
At ringen er smidd av gode
venner

Innledning

Mange synes det er ubehagelig og vanskelig å tenke seg at små barn som går i barnehagen er i stand til å mobbe hverandre. Imidlertid viser både forskning og praksisfeltet at mobbeatferd forekommer også i tidlig alder. Men barna er ikke nødvendigvis klar over at det er det de gjør, og over den negative virkningen slike handlinger har på andre barn.

Barn er nysgjerrige, aktive og utforskende. De prøver ut handlinger for å se hva som skjer og fortsetter med det alt etter hvilket resultat eller reaksjon de får. Dersom negative handlinger gir en sosial gevinst (tilhørighet, popularitet, oppmerksomhet), kan det være fristende å gjenta - selv om man ikke ønsker å gjøre noe vondt. Får denne type handlinger utvikle seg i en barnegruppe, kan det etter hvert bli et stabilt handlingsmønster. Barna lærer seg en uhensiktsmessig væremåte, med sterke negative opplevelser for den som utsettes for det.

Voksne kan gjøre en forskjell! Voksne kan forebygge mobbing før det starter, gripe inn dersom det oppstår og følge opp på en måte som hindrer at det fortsetter.

Denne handlingsplanen skal være et verktøy for Ferista friluftsbarnehage i å

identifisere, forebygge og stoppe mobbeatferd.

Planen er blitt til etter inspirasjon fra Brøset barnehager, boka til Ella Cosmovici Idsøe og Pål Roland *Mobbeatferd i barnehagen*, Trondheim kommunes enhetsavtale, Lov om barnehager, Rammeplan for barnehager og refleksjoner og erfaringer gjort i Ferista friluftsbarnhage.

Hva er mobbing?

Definisjon av mobbing i barnehage:

Barn utsettes for negative hendelser fra andre i lek og samspill, der de opplever å ikke være en betydningsfull person for fellesskapet (Lund og Helgeland, 2015).

Definisjon av mobbing i barnehage og skole:

Mobbing er intensjonell negativ handling, gjentatt over tid, hvor det er ubalanse i styrkeforholdet mellom den/de som utøver, og den som blir utsatt for handlingen (Olweus, 2010).

Fysisk mobbing:

- Dytte
- Slå
- Sparke
- Stikke
- Klype
- Rive
- Spytt

(Roland og Idsø, 2017)

“Per sitter på favorittbenken sin i barnehagen, David setter seg ved siden av og med kroppen sin dytter han Per slik at han faller ned på bakken. David flirer og får de andre med seg på å le. Dette gjentar seg flere ganger. Hver gang flirer David og de andre barna som står rundt. Per blir lei seg og gråter.”

Verbal mobbing

- Kallenavn
- Fornærmelser
- Trusler
- Erting
- Hvissing
- Ryktespredning
- Ekle ting kan sies i det stille og bak ryggen på de voksne
- Verbal mobbing innebærer å si ekle og ubehagelige ting, true og håne

“Janne roper “Elin er en flodhest”. Elin blir lei seg og går fra leken. Hver gang hun prøver å komme tilbake i lekegruppen, roper Janne og etter hvert flere “Elin er en flodhest”. De flirer, Elin blir lei seg og går for seg selv.”

(Roland og Idsø, 2017)

Relasjonell mobbing

- Ekskludering
- Utestengning
- Spre rykter
- Få andre til å skade noen
- Gjøre grimaser
- Lage regler for de andre eller-
- bestemme over andre

(Roland og Idsø, 2017)

“Hvis jeg ikke får den spaden vil jeg ikke være venn med deg mer.”

“Du får ikke komme i bursdagen min.”

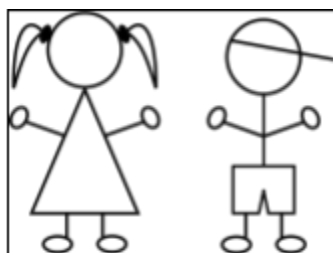
Hvordan skille mellom vanlige konflikter og mobbing?

<ul style="list-style-type: none">• Likeverdige parter/venner	<ul style="list-style-type: none">• Ubalanse i styrkeforholdet/ikke venner
<ul style="list-style-type: none">• Skjer av og til	<ul style="list-style-type: none">• Gjentatte negative handlinger (i et mønster)
<ul style="list-style-type: none">• Tilfeldig	<ul style="list-style-type: none">• Med hensikt/planlagt
<ul style="list-style-type: none">• Ikke så alvorlig	<ul style="list-style-type: none">• Alvorlig, trusler om fysisk eller emosjonell skade, ekskludering fra lek, truet tilhørighetsfølelse
<ul style="list-style-type: none">• Samme emosjonell reaksjon	<ul style="list-style-type: none">• Sterk emosjonell reaksjon fra offer, ikke fra mobber
<ul style="list-style-type: none">• Søker ikke makt/oppmerksomhet	<ul style="list-style-type: none">• Søker makt, kontroll, materielle ting
<ul style="list-style-type: none">• Prøver ikke å oppnå noe	<ul style="list-style-type: none">• Forsøker å få makt eller evt. materielle ting
<ul style="list-style-type: none">• Dårlig samvittighet/tar etter hvert ansvar	<ul style="list-style-type: none">• Ingen anger, legger skyld på offeret
<ul style="list-style-type: none">• Eventuelt problemløsning	<ul style="list-style-type: none">• Ingen forsøk på problemløsning

Hvordan skille mellom erting og mobbing?

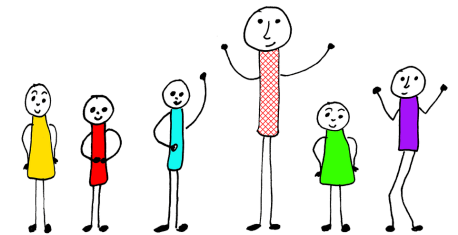
<ul style="list-style-type: none">• Likeverdige parter	<ul style="list-style-type: none">• En form for repetert, vedvarende og negativ handlingsmønster
<ul style="list-style-type: none">• Morsomt, vanligvis ikke skadelig/vondt	<ul style="list-style-type: none">• Rettet mot enkeltindivid og skal skape frykt
<ul style="list-style-type: none">• Kan være forløper for mer alvorlig negative handlinger	

(Roland og Idsø, 2017)

Hvordan forebygge mobbing?

- Bruke observasjon
- Støtte opp om barnas lekekompetanse for å forebygge ekskludering fra lek
- Stimulere til aktiviteter og samspill som fremmer inkludering
- Gi barna faste muligheter til å samtale om trivsel og medbestemmelse i barnehagen
- Lag trivselsregler i barnehagen
- Hjelp og øve barna til å si positive ting om hverandre
- Være til stede i leken inne og ute
- Være observante i forhold til gruppedynamikk
- Være observante i forhold til barnas inkludering/ekskludering
- Være lyttende og samtalende voksne
- Være bevisste rollemodeller
- Hjelp barn inn i lek med andre
- Være konsekvent i forhold til uakseptabel atferd
- Være anerkjennende og gi omsorg - være en trygg voksen
- Være en autoritativ voksen - sette tydelig og forståelig rammer
 - Autoritativ = varm og tydelig!
- Bruke ulike kartleggingsverktøy for å kartlegge b-b relasjon og v-b relasjon

Handlingsplan mot mobbing

- Følg med
- Grip inn
- Varsle
- Undersøke
- Tiltak

(Roland og Idsø, 2017)

Hvordan fange opp:

- ★ Være tilstede der barna leker
- ★ Snakke med barna
- ★ Andre barn varsler deg
- ★ Barn endrer atferd, viser mistriivsel, vil ikke i barnehage
- ★ Barn har ingen å leke med
- ★ Gjennom observasjon
- ★ Foreldresamtaler
- ★ Barnesamtaler
- ★ Kartleggingsverktøy, Alle med, Tras, Sosiometrise

Tiltaksplan

Tiltak	Ansvar	Gjennomføring, dato og signatur
Den som observerer mobbing eller mobbeatferd informerer de andre ansatte. Beskriv så konkret som mulig hva som har skjedd. Hva har barnet/barna gjort? Hvordan har de voksne forholdt seg? Bli enige om tiltak videre	Alle	
Snakk med barna om det som har skjedd. Be barna komme med forslag til løsning og hva vi kan gjøre videre	Den voksne som oppdaget og grep inn i situasjonen	
Foreldre til den/de som blir mobbet/utestengt blir informert og tatt med på råd	Pedagogisk leder	
Møte med foresatte/ foreldresamtaler med alle de involverte. Tiltak iverksettes, referat skrives	Pedagogisk leder	
Evaluerer hvordan det går etter en uke	Pedagogisk leder	
Informere eller samtale med foreldre etter behov. Jevnlige kontakt er viktig	Pedagogisk leder	
Eventuelt videre tiltak Oppfølgingssamtale dersom behov	Pedagogisk leder	

